

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет іноземної філології
Кафедра англійської мови

Дипломна робота
магістра

з теми: **«BREXIT В АНГЛОМОВНОМУ МЕДІЙНОМУ ДИСКУРСІ:
СЕМАНТИКО-СТИЛІСТИЧНИЙ ВИМІР»**

Виконала: магістранка 2 курсу,
групи Ang1- M20z
спеціальності 014 Середня освіта
(Мова і література (англійська) за освітньо-
професійною програмою Середня освіта
(Англійська мова і зарубіжна література)
Сомик Марина Анатоліївна

Керівник: Марчишина А.А.
доктор філологічних наук,
доцент кафедри англійської мови

Рецензент: Боднарчук Т.В.,
кандидат педагогічних наук, доцент кафедри
німецької мови

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. BREXIT ЯК НОВІТНЯ ЗАГРОЗА ЦІЛІСНОСТІ ЄС.....	7
1.1. Історія й онтологія Brexit	8
1.2. Англійська мова в Європейському Союзі.....	12
Висновки до розділу 1.....	16
РОЗДІЛ 2. АНГЛОМОВНИЙ МЕДІЙНИЙ ДИСКУРС.....	17
2.1. Особливості медійного дискурсу.....	18
2.2. Маніпулятивна природа медійного дискурсу.....	25
2.3. Концептуальні метафори в політичному медійному дискурсі.....	28
Висновки до розділу 2.....	33
РОЗДІЛ 3. СЕМАНТИКО-СТИЛІСТИЧНА МОДЕЛЬ ВИСВІТЛЕННЯ BREXIT У МЕДІАПРОСТОРИ.....	34
3.1. Brexit в англomовному медійному дискурсі ЄС.....	36
3.2. Brexit в англomовному медійному дискурсі Великої Британії.....	50
3.3. Концептуальні метафори Brexit в медійному дискурсі ЄС та Великої Британії.....	67
Висновки до розділу 3.....	76
ВИСНОВКИ.....	78
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	81

ВСТУП

Засоби масової інформації завжди мали потужний вплив на формування суспільних настроїв. Роль четвертої влади є надзвичайно важливою у сучасну епоху глобалізації. У інформаційному просторі, медійний дискурс є однією з найбільш виразних сфер, де використовується мова. Сучасний стан англійської мови у Європейському Союзі та зміни, які відбуваються в ньому значною мірою визначаються функціями ЗМІ, завдяки яким Brexit став частиною суспільно-політичного дискурсу, а отже відношення до процесу виходу Великої Британії з ЄС виражається через спеціальні мовні засоби – використання оцінних прикметників, виразних метафор та фраз, які легко запам'ятовуються. Такий спосіб подачі інформації дозволяє авторам медійних текстів цілеспрямовано модифікувати потрібну інформацію. У контексті оцінок, емоцій, відношень інтерпретація Brexit, як особливого елементу сучасного політичного медійного дискурсу впливає на індивідуальне та колективне сприйняття дійсності за допомогою використання різних мовних засобів. Роль медійного дискурсу безперервно зростає, а когнітивне сприйняття дійсності залежить від тих версій та інтерпретацій, які розповсюджуються каналами масової комунікації.

Концептуальна метафора відіграє важливу роль у медійному політичному дискурсі, адже є одним із основних лінгвістичних інструментів впливу на аудиторію. Метафора, як ментальний феномен, відображаючи взаємозв'язки мови, мислення та культури, дає змогу виявити специфіку національного бачення політичної реальності. Концептуальні метафори глибоко укорінені у свідомості людей і досить часто є настільки звичними, що не усвідомлюються як метафори, але при цьому все ж є достатньо експресивними та мають потужний прагматичний потенціал.

Актуальність дослідження полягає у нагальності проблематики Brexit у порядку денному світових майданчиків політичних дискусій, що набуває першочергового висвітлення у ЗМІ та, відповідно, омовлюється релевантними мовними одиницями. Вихід Великої Британії з Євросоюзу сколихнув увесь світ і

не залишив байдужим ні політиків, ні економічні структури, ні соціальні інституції, ні медійну сферу. Цей своєрідний національний демарш, без перебільшення, є найбільш помітним моментом у мозаїчному й не завжди зрозумілому калейдоскопі політичних подій XXI століття, яка ще довго перебуватиме в полі зору засобів масової інформації як з огляду на її руйнівний для Євросоюзу вплив, так і з наростаючими настроями вважати Brexit першим сміливим кроком захисту національно-культурних інтересів після невдалих експериментів з ідеологією мультикультурності на тлі міграційних криз, наростання терористичних загроз та нівелюванням ознак ідентичності у глобалізованому світі без кордонів. Мовний аспект проблеми Brexit у першу чергу актуалізується у масмедійній площині, яка виконує функції номінації чинних процесів, їхньої кваліфікації та сприйняття європейською та світовою спільнотою, та у якій, загалом, Brexit було започатковано, обговорено та схарактеризовано.

Мета магістерської роботи – встановити лінгво-стилістичні та лексико-семантичні особливості представлення феномену Brexit в текстах англomовних ЗМІ ЄС та Великої Британії.

Реалізація поставленої мети передбачає виконання низки завдань:

- описати складники феномену Brexit у політичному, соціальному, культурному, національному та медійному розрізі;
- встановити роль англійської мови у висвітленні природи, процедури та медіалізації Brexit;
- окреслити ознаки, функції та мовні особливості медійного дискурсу;
- виявити специфіку висвітлення Brexit у засобах масової інформації Великої Британії та ЄС;
- визначити роль концептуальних метафор у конструюванні змісту й стилістичному забарвленні текстів медійного дискурсу Великої Британії та ЄС;
- схарактеризувати прийоми метафоризації у медійному висвітленні Brexit.

Об'єктом дослідження виступає англomовний медійний дискурс Європейського Союзу та Великої Британії.

Предметом дослідження є вербальні засоби оцінки Brexit та концептуальні метафори, що вживаються на позначення Brexit у англomовному медійному дискурсі ЄС та Великої Британії.

Теоретична цінність дослідження полягає у його внеску в теорію тексту й дискурсу, зокрема, у розкритті вербального забезпечення політичних подій, що супроводжується процесами номінації й семантизації. Лінгвістичний аспект дослідженого явища розвиває функціональний діапазон англійської мови як середовища формування термінів, атрибутів, позначень дій та станів, а також як інструмента міжнародних перемовин, як мови топових подій і сенсаційних повідомлень, як джерела неологізмів та донора запозичень.

Новизну магістерської роботи складає комбінація кількох чинників: у ній вперше Brexit тлумачиться як лінгвальне, дискурсотвірне явище, що не тільки відображає стан сприйняття й розвиток поняття Brexit, але й формує суспільну думку та нав'язує ідеологеми; новітнім є підхід до аналізу політичного феномену як рівноцінного мовного знака, що не тільки називає, але й сигніфікує, опредметнює ідею та складники Brexit.

Практичне значення здобутих результатів магістерської роботи полягає в тому, що напрацьована методика лінгвістичного аналізу політичного феномену Brexit може бути застосована у подальших лінгвістичних дослідженнях аналогічних соціальних, культурних, політичних явищ, або ж для аналізу Brexit в інших типах дискурсів. Опрацьований фактичний матеріал може прислужитися у практиці навчання й викладання англійської мови, зокрема, у курсі стилістики (розділ «Функціональні стилі»), лексикології (розділ «Стилістичне розшарування вокабуляру»), дискурсознавства (розділи «Політичний дискурс», «Медійний дискурс»), у науково-дослідній роботі здобувачів освіти.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети у магістерській роботі застосована комплексна методика філологічного аналізу, що ґрунтується на принципах системності й послідовності розв'язання дослідницьких завдань. Методологічну основу вивчення лінгвалізації й стилізації Brexit склали праці провідних мовознавців з історії й теорії дискурсу, зокрема, медіадискурсу, а також

метафоричного осмислення подій та явищ. Основними методами аналізу слугували описовий (для кваліфікації поняття Brexit та встановлення його історико-політичного й соціально-культурного змісту), аналізу словникових дефініцій (для встановлення семантичної структури мовних одиниць позначення Brexit та його характеристики), інтерпретаційний (для виявлення актуалізованої семантики одиниць номінації та характеристики Brexit), лінгвокогнітивний аналіз (для експлікації когнітивних механізмів метафоризації Brexit та його вплетення в тексти і дискурс).

Структура магістерської роботи. Магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів з висновками до кожного з них, загальних висновків, списку використаних джерел зі загальним обсягом 87 сторінок. У першому розділі розглянуто історичну, політичну, соціальну, національно-культурну, лінгвальну природу Brexit , а також функціонування англійської мови у дискурсі Європейському Союзі. У другому розділі визначено основні характерні риси медійного дискурсу та роль концептуальних метафор у політичному медійному дискурсі як засобів відображення його складників. У третьому розділі викладено результати лінгвістичного дослідження, упродовж якого описано омовлення феномену Brexit у британському медійному дискурсі та англійському дискурсі ЄС, виокремлено й проаналізовано концептуальні метафори означування Brexit.

ВИСНОВКИ

Вихід Великої Британії з Євросоюзу став наслідком загострення дезінтеграційних процесів у Європі. Під час переговорів щодо Брекзиту Євросоюз зайняв досить жорстку й принципову позицію, і багато в чому така непоступливість Брюсселю зумовлена саме побоюванням подальшого розвитку дезінтеграційних процесів у Європі, які в перспективі можуть викликати ефект доміно, тобто вихід низки інших країн з ЄС услід за Великою Британією.

Рішення Великої Британії про вихід із Євросоюзу сколихнуло не лише британців, а й усю європейську спільноту. Теперішні події у Великій Британії висвітлюються на перших шпальтах найпопулярніших газет світу. Лінгвістика, будучи гуманітарною наукою, не допускає ігнорування таких важливих суспільно-політичних подій, тому мусить представити їх висвітлення у своєму ракурсі, що і зумовило актуальність цієї магістерської праці.

Історія виходу Великої Британії з Європейського Союзу почалася з моменту її вступу, коли острівна держава виборола для себе особливі умови об'єднання з іншими країнами. Увесь період перебування королівства у складі ЄС позначений утвердженням власної ідентичності, яка ніяким чином не зливається у загальне європейське наддержавне утворення. Саме тому британський політичний дискурс та європейські наративи, ґрунтуючись на спільній проблематиці, висвітлювали її під різними кутами зору.

Особливістю перебування Великої Британії у складі ЄС та її подальший вихід є використання англійської мови як однієї із мов міждержавної комунікації, а насправді її домінування. Помітний спід використання інших мов, незважаючи на усі зусилля євровичинників, укріпив позиції англійської мови, спровокувавши, поміж тим, специфічного інваріанту – так званого Euro-English, спрощеного різновиду для документообігу та формалізованого вжитку. Неприйняття європейцями права Великої Британії покинути «сім'ю» зумовило антагоністичні настрої щодо англійської мови та пропозиції вилучити її з «єврообігу» (Engxit).

Відображення феномену Brexit у медійному дискурсі розрізняється за різноманітними критеріями. Серед них визначаємо ключові: 1) засоби масової інформації, в силу своєї комерційної природи, висвітлюють інтерес різних соціальних і політичних груп, які мають свої погляди/вигоду із ситуації; 2) як найпотужніший комунікативний канал по всьому світові, медійний дискурс спрямований на узагальнення подієвої інформації та уніфікований маніпулятивний вплив на свою аудиторію; 3) політичні медійні наративи головним чином визначаються приналежністю медій до європейської чи британської системи ЗМІ.

Сприйняття Brexit головним чином відрізняється між країнами Європи та самої Великої Британії. Відповідно, залучення мовних одиниць із відповідною семантикою, а також релевантні синтаксичні структури та стилістичні засоби продиктовані ставленням власника медійного засобу та дотичної до нього політичної сили до самого Brexit, його причин та наслідків.

Євроскептичні настрої присутні в більшості країн Європи. Політичний медійний дискурс у країнах Євросоюзу, описуючи процедури Брекзиту, не економить на мовних одиницях позначення стурбованості, тривоги, страху перед майбутнім Європи, якій загрожує роз'єднання за національним та географічним принципом.

По-іншому висвітлюється Brexit на своїй батьківщині. Велика Британія, як консервативна держава, завжди виступала за унітарність та цілісність. Саме тому політичний дискурс у британських засобах масової інформації характеризується іншою модальністю, вирізняється більш різноманітними поглядами й численнішими аргументами на користь Brexit. Зокрема, британські медійники акцентують увагу на унікальності такого шансу позбутись європейської залежності й зберегти власну самобутність; підкреслюється позитивний вплив на об'єднанні нації для протистояння мігрантам; наголошується неприйнятність всезагальних економічних умов для Великої Британії та проектується світле майбутнє без європейських утисків тощо.

Лінгвальне вираження феномену Brexit найяскравіше втілюється у ключових концептах та їхній метафоризації. Найбільш широко представленою є

метафорична група BREXIT IS DISASTER, яка розпадається на одиничні метафори зі схожою семантикою. Брекзит уподібнюється стихії, природному лихові, яке уже набрало таких обертів, що до його епіцентру потрапила не тільки країна-провокатор, але й уся Європа.

Без перебільшення можна стверджувати, що Brexit став найбільш помітною подією початку XXI ст. не тільки у Європі, а й в усьому світові, зачепивши політичні, соціальні, культурні, національні, релігійні та інші аспекти співжиття. Тому він і надалі перебуватиме в полі зору дослідників найрізноманітніших галузей. Лінгвістичний ракурс Брекзиту невичерпний, і тому подальші розвідки вбачаються у напрямі лексичних запозичень (європеїзми в англійській мові та англізми – у низці європейських), ресемантизації нейтральних англійських лексем задля їхнього термінологічного навантаження, жанрового розмаїття медійних текстів та відтворення в них проблематики Brexit.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Баранов А.Н. Политическая метафора. Москва: 1991. 189 с.
2. Биндас О. Мовні тактики впливу на читача в статтях британської преси про Брекзїт // Актуальні питання гуманітарних наук. Вип 23, том 1, 2019. URL: http://www.aphn-journal.in.ua/archive/23_2019/part_1/12.pdf (дата звернення 21.08.2021).
3. Бровченко И.В. Концептуальная метафора в клише англоязычного научного текста : дис. канд. филол. наук : 10.02.04. Харьков, 2011. 364 с.
4. Кобозева И.М. Лингво-прагматический аспект анализа языка СМИ. Москва: МГУ, 2001. 46 с.
5. Менджеричкая Е. О. Metaphors We Read by // Язык и коммуникация. Вып. 9. Орел, 2002. 35 с.
6. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика. Термінологічна енциклопедія. Полтава: Довкілля – К, 2006. 716 с.
7. Трескова С.И. Методы и методические приёмы социолингвистического изучения массовой коммуникации / Теоретические проблемы социальной лингвистики // Под ред. Ю.Д. Дешериева. Москва: Наука, 1981. С. 188-209.
8. Яковюк І. В. Brexit: причини і наслідки британського референдуму. Європейська інтеграція в контексті сучасної геополітики // Збірник наукових статей за матеріалами наук. конф., 24 трав. 2016 р. Харків: 2016. С. 25–29
9. An official website of the European Union. Languages // *European Union* . 2019. URL: https://europa.eu/european-union/about-eu/eu-languages_en (дата звернення 23.09.2021).
10. Association P. David Cameron: EU referendum 'a battle for Britain' / Press Association // *The Daily Mail*. 2016. URL: <https://www.dailymail.co.uk/wires/pa/article-3461375/Exmilitary-chiefs-voice-Brexit-security-fears.html> (дата звернення: 23.09.2021).
11. Barotchi M. Lingua Franca. Concise Encyclopedia of Sociolinguistics. R. Mesthrie. Oxford: Elsevier, 2001. 504 p.

12. Barnes P. Theresa May Brexit speech: 12 key points / Peter Barnes // *BBC News*. 2017. URL: <https://www.bbc.com/news/uk-politics-38662999> (дата звернення: 21.08.2021).
13. Becker B. The Brexit fallout / Bernie Becker // *Politico*. 2016. URL: <https://www.politico.com/tipsheets/morning-tax/2016/06/the-brexit-fallout-215081> (дата звернення: 14.10.2021)
14. Bolinger D. Language – the Loaded Weapon: the Use and the Abuse of Language Today / D. Bolinger, - L.; N. Y: Longman, 1980. 214 p.
15. Bolton K., Graddol D., Mesthrie R. Tom McArthur's English Today. 2009. 25(4), 3-8. URL: <https://www.cambridge.org/core/journals/english-today/article/tom-mcarthursenglishtoday/50C1C7D4C2D8F135989941511781EEE0> (дата звернення: 14.10.2021)
16. Bourmaud F. Stop, you Brexit me / François- Xavier Bourmaud // *Le Figaro*. 2019. URL: <https://www.lefigaro.fr/elections/europeennes/arrete-tu-me-brexit-20190411> (дата звернення: 14.10.2021)
17. Brexit is "warning shot" to EU says British Conservative MEP Syed Kamall // *Euronews*. URL: <https://www.euronews.com/2016/06/24/brexit-is-warning-shot-to-eu-says-british-conservative-mep-syed-kamall> (дата звернення: 14.10.2021).
18. Cadwalladr C. The great British Brexit robbery: how our democracy was hijacked / Carole Cadwalladr // *The Guardian*. 2016. URL: <https://www.theguardian.com/technology/2017/may/07/the-great-british-brexit-robbery-hijacked-democracy> (дата звернення: 21.08.2021).
19. Cambridge Dictionary. 2021. URL: <https://dictionary.cambridge.org/>
20. Churchill W. The United States of Europe / Winston Churchill // *The Saturday Evening Post*. 1930. URL: <https://winstonchurchill.org/publications/finest-hour/finest-hour-104/witand-wisdom-12> (дата звернення: 21.08.2021).
21. Clarke H.B., Goodwin M., Whiteley P. Brexit: Why Britain Voted to Leave the European Union. Cambridge: Cambridge University Press. 2017. 272 p.

22. Clyne M., Sharifian F. English as an International Language: Challenges and Possibilities. *Australian Review of Applied Linguistics*, 2008. Issue 31 (3). P.28.1–28.16.
23. Ding F. The Interaction between Metaphor and Metonymy in Emotion Category // *Theory and Practice in Language Studies*. Vol. 2. 2012. № 11. Finland : 2012. P. 2384-2397
24. Dmitracova O. Brexit is hurting the UK's productivity – and wages with it / Olesya Dmitracova // *The Independent*. 2019. URL: <https://www.independent.co.uk/voices/brexit-uk-economyproductivity-wages-jobs-labour-investment-a9116376.html> (дата звернення: 21.08.2021).
25. Dyer G. *Advertising as Communication*. London, Routledge, 1995. 230 p.
26. EU Referendum Results // *BBC News*. 2016. URL: https://www.bbc.com/news/politics/eu_referendum/results (дата звернення: 14.10.2021).
27. Forgey Q. 'Boris knows how to win': Trump backs Johnson amid Brexit turmoil / Quint Forgey // *Politico*. 2019. URL: <https://www.politico.com/story/2019/09/04/trump-backs-boris-johnsonbrexit-1480625> (дата звернення: 30.10.2021).
28. Fowler R. *Language in the news: discourse and ideology in the press*. New York: Routledge, 1991. 254 p.
29. Gass N. Clinton campaign blasts Trump's 'reckless, egomaniac' Brexit response // *Politico*. 2016. URL: <https://www.politico.com/story/2016/06/hillary-clinton-brexit-224765> (дата звернення: 30.10.2021).
30. Gass N. Brexit burns Obama and Clinton // *Politico*. 2016. URL: <https://www.politico.com/story/2016/06/obama-brexit-wont-affect-specialrelationship-224764> (дата звернення: 30.10.2021).
31. Goodrich S. Take Back Control. How big money undermines trust in politics // *Transparency International UK*. 2016. URL: <https://www.transparency.org.uk/publications/take-back-control/> (дата звернення: 30.10.2021).

32. Graddol D. The Future of English as a European Language. *The European English Messenger*. 2001. Vol. 10. № 2. 55 p.
33. Hardy C. Strategy, Discourse and Practice: The Intensification of Power // *Journal of Management Studies*. 2014. Vol. 51 – Issue 2. 348 p.
34. Harris J. Brexit may feel apocalyptic – but radical new ideas are taking root / *The Guardian*. 2019. URL: <https://www.theguardian.com/commentisfree/2019/sep/30/brexit-apocalyptic-radical-new-ideas-progressive-thinking> (дата зверення: 30.10.2021).
35. Heater D. *The Idea of European Unity*, Leicester: Leicester University Press, 1992, 206 p.
36. Herb J. Brexit's impact on defense firms / Jeremy Herb // *Politico*. 2016. URL: <https://www.politico.com/tipsheets/morning-defense/2016/06/brexit-impact-on-defense-firms-215051> (дата зверення: 05.11.2021).
37. Herring S. Computer-Mediated Discourse. *The Handbook of Discourse Analysis*. D.Schiffrin, D.Tannen and H.Hamilton (Eds). Oxford: Blackwell Publishers, 2001. 152 p.
38. Hilbert M., López P. The World's Technological Capacity to Store, Communicate, and Compute Information // *Science*. 01 Apr 2011. Vol. 332, iss. 6025. 65 p.
39. Kirpatrick A. The Development of English as a lingua Franca in ASEAN // *The Routledge Handbook of English as a Lingua Franca*. 2020. P. 138–150
40. Krystal D. *English as a Global Language* // Cambridge University Press, 2003. 212 p.
41. Kuenssberg L. Theresa May: Brexit can 'change Britain for the better' // *BBC News*. 2017. URL: <https://www.bbc.com/news/uk-politics-38555927> (дата зверення: 05.11.2021).
42. Kumar I. In the eye of the storm – Martin Schulz on mission to save the EU // *Euronews*. 2016. URL: <https://www.euronews.com/2016/05/03/in-the-eye-of-the-storm-martin-schulz-on-mission-to-save-the-eu> (дата зверення: 30.10.2021).
43. Lakoff G., Johnson M. *Philosophy in the flesh: the embodied mind and its challenge to western thought*. New York: 1999. 603 p.

44. Lakoff G. *Metaphors We Live By* / G. Lakoff, M. Johnson. Chicago, 1980. 193 p.
45. Landale J. EU referendum: Time to vote for real change, says Boris Johnson / James Landale Landale // *BBC News*. 2016. URL: <https://www.bbc.com/news/uk-politics-eu-referendum-35626621> (дата зверення: 30.10.2021).
46. Lazarsfeld P. *The People's Choice*. New York: Free Press, 1944. 187 p.
47. Leyts Barend. Invitation letter by President Donald Tusk to the members of the European Council // *Consilium*. URL: <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/02/17/tusk-euco-invitation-letter/> (дата зверення: 30.10.2021).
48. *Macmillan Dictionary* // Macmillan Education Limited. 2009–2021. URL: <https://www.macmillandictionary.com/>
49. McTague T. Inside Theresa May's great British failure / T. McTague, C. Cooper // *Politico*. 2019. URL: <https://www.politico.com/story/2019/06/21/theresa-may-brexite-1376417> (дата зверення: 05.11.2021).
50. *Metaphor Boxes* // *Macmillan Dictionary*. URL: <https://www.macmillandictionary.com/learn/metaphor/> (дата зверення: 30.10.2021)
51. Modiano M. Euro-English from a 'Deficit Linguistics' Perspective? *World Englishes*. 2007. Vol. 26. № 4. 533 p.
52. Moravcsik A. The European Constitutional settlement. The State of the European Union // *Making History: European Integration and Institutional Change at Fifty*. Oxford: 2007. Vol. 8. 50 p.
53. Nelson L. Obama warns of Brexit 'hysteria' // *Politico*. 2016. URL: <https://www.politico.com/story/2016/06/obama-brexite-hysteria-224873> (дата зверення: 05.11.2021).
54. Oliver C. *Unleashing Demons: The Inside Story of Brexit*. London: Hod-der. 2017. 448 p.
55. Orr G. Donald Trump plays Brexit kingmaker // *Politico*. 2019. URL: <https://www.politico.com/story/2019/06/04/donald-trump-britain-brexite-1353482> (дата зверення : 12.09.2021).

56. Oxford Learner's Dictionaries // Oxford University Press. 2021. URL: <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/>
57. Phillipson R. Lingua Franca or Lingua Frankensteinia? English in European Integration and Globalization. *World Englishes*. 2008. Vol. 27. № 2. 267 p.
58. Plevier E. Britain's 'nurse of the year' blames Brexit for mental breakdown / Eva Plevier // *The Guardian*. 2019. URL: <https://www.theguardian.com/politics/2019/oct/03/britains-nurse-of-the-year-blames-brexit-for-mental-breakdown> (дата звернення : 05.11.2021).
59. Promoting language learning and linguistic diversity. Luxembourg: Office for Official Publication of the European Communities. 2004. 82 p. URL: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/b3225824-b016-42fa-83f6-43d9fd2ac96d> (дата звернення : 05.11.2021).
60. Robinson N. 10 things that stopped Brexit happening // *BBC News*. 2019. URL: <https://www.bbc.com/news/uk-politics-49008826> (дата звернення : 05.11.2021).
61. Sierp A. History, Memory and Trans-European Identity. Unifying Divisions. New York: 2014. 204 p.
62. Smith J. My dad, Harry Leslie Smith, once inspired Labour conference. But this Brexit fudge would have saddened him // *The Independent*. 2019. URL: <https://www.independent.co.uk/voices/harry-leslie-smith-labour-nhs-welfare-statebrexit-a9118256.html> (дата звернення : 12.09.2021).
63. Tallis J. Decisive moment for the unity of our Union // *ZEIT ONLINE*. 2016. URL: <https://www.zeit.de/politik/ausland/2016-02/brexit-eu-gipfel-david-cameron> (дата звернення : 12.09.2021).
64. Talbot M. Media Discourse: Representation and Interaction. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2007. 198 p.
65. Testing the EU referendum question // *Electoral Commission*. 2019. URL: <https://www.electoralcommission.org.uk/who-we-are-and-what-we-do/elections-and-referendums/past-elections-and-referendums/eu-referendum/testing-eu-referendum-question> (дата звернення : 12.10.2021).

66. Tompkins P. K. *Mass Communication // Communication as Action*. Wadsworth: 1982. 240 p.
67. Tylor P. Has Europe Reached Peak Populism? // *Politico*. 2019. URL: <https://www.politico.com/magazine/story/2019/09/05/has-europe-reached-peak-populism-228036> (дата звернення : 30.10.2021).
68. Van Dijk T. A. *News as discourse*. London: Lawrence Erlbaum Associates, 1988. 200 p.
69. Webb P. *Modern British Party System*. London: Macmillan press, 2000. 567 p.
70. Woodcock A. Labour infighting over Brexit and Corbyn's future overshadows crucial pre-election conference // *The Independent*. 2019. URL: <https://www.independent.co.uk/news/uk/politics/labour-party-conference-2019-brexit-remain-jeremy-corbyn-andrew-marr-tom-watson-a9115986.html> (дата звернення : 12.10.2021).
71. Zetter L. *Lobbying: the Art of Political Persuasion* // Harriman House Ltd. Great Britain: 2008. 67 p.